

Van Hoves 'Ring' schetst eigentijdse ICT-wereld

Voorstelling: *Das Rheingold* van R. Wagner door de Vlaamse Opera o.l.v. Ivan Törzs. Scenografie: Jan Versweyveld; regie: Ivo van Hove. gezien: 13/6 Gentse Opera. Herh.: t/m 9/7. www.vlaamsopera.be

Door KASPER JANSEN

De Rijndochters zijn wulpse hittepetitten achter laptops in een high-tech control centre. Zij bewaken het Rijngoud, dat bestaat uit kostbare computerapparatuur en een essentiële usb-stick. Het Walhalla is een mega-bouwproject van wolkenkrabbers aan het eind van de regenboog, waar goud en geld gloriëren. Het Walhalla wordt door Wotan gerealiseerd met witte boorden-criminaliteit, fraude en afpersing. Hij lijkt wel Willem Holleeder, als CEO heersend in de boardroom en op de werkvloer, waar de goden vechten om de macht. De vrouwen waarschuwen hen, vooral de oergodin Erda, een erg verstandige koffiejuuffrouw.

Dat is de eigentijdse ict-wereld waarin Ivo van Hove bij de Vlaamse Opera zijn encensering van Wagners *Der Ring des Nibelungen* situeert, een kostuumdrama met mannen in donkere kantoorpakken en vrouwen in kleurige kleertjes. Van Hove begon dinsdag in Gent met *Das Rheingold*. In 2007 volgen *Die Walküre* en *Siegfried*. In juni 2008 wordt deze *Ring* besloten met *Götterdämmerung*. Of het daarna komt tot complete cycli is nog niet duidelijk, het mandaat van artistiek directeur Marc Clemeur duurt tot 2008.

Ivo van Hove, de artistiek leider van Toneelgroep Amsterdam die al eerder werkte bij de Nederlandse Opera en de Vlaamse Opera, zegt nog niet te weten hoe zijn *Ring* zal eindigen: de volgende encenseringen in dit 'work in progress' wil hij stap voor stap ontwikkelen. Maar uit de zeer gedetailleerde voorstelling van *Das Rheingold* blijkt dat Van Hove en dramaturge Janine Brogt een duidelijk concept over het geheel moeten hebben. De multi-etnische wereldbevolking uit zijn voorstelling *Perfect Wedding* van vorig jaar staat ook aan het slot van *Das Rheingold* op het podium, wanneer het echtpaar Wotan en Fricka elkaar wanhopig en benard in de armen valt. En dat volk zal ongetwijfeld opnieuw verschijnen aan het slot van *Götterdämmerung*, als er hoop is op een betere wereld.

Met zijn Peter Sellars-achtige actualisering naar onze tijd staat de Vlaamse *Ring* van Van Hove haaks op de tijdloze Amsterdamse *Ring* van Pierre Audi die het eeuwi-

'Das Rheingold' van Richard Wagner door de Vlaamse Opera, met v.l.n.r. Alberich, Loge en Wotan (Foto Annemie Augustijns)

ge, het mythische en het rituele van het gevecht om de macht benadrukt. Maar omdat deze voorstelling aansluit bij het hedendaagse leven van velen, bewijst ook Van Hove op zijn manier de universele betekenis van Wagners aanklacht tegen de macht van het geld.

Dat universele ziet men ook op het podium: overal schermen en monitors die beelden tonen uit parallelle werelden, CNN, schilderijen van Appel tot en met Rembrandt, de wereld glijdt voorbij in helicopterview vanuit een satelliet. Overal staan webcams. De in-

trigant Loge, altijd in *Das Rheingold* de leukste rol en geweldig vertolkt door Peter Bronder, is hier ook handig advocaat van kwade zaken, legt alles vast met zijn handheld-camera, om te kunnen chanteren. Van Hove brengt *Das Rheingold* onderhoudend, herkenbaar en met

vermaak en symbolistische humor, zoals het voetballen van de hoge heren met een propje: zo gaan ze ook met de wereld om.

De voorstelling als geheel klopt goeddeels, beeld en tekst zijn vrijwel een eenheid. Oude wagneriaanse details worden weggelaten,

Wotans ooglapje en speer ontbreken, Fasolt en Fafner zijn geen reuzen maar bouwtycoons. De losse en informele stijl wordt weerspiegeld in de vlotte en wendbare manier van spelen door het orkest en het ontbreken van de beladen en zwaarwichtige 'officiële' wagneri-

aanse zangstijl bij de in het algemeen redelijk tot goede prestaties van de veelal jonge vocale cast met Egils Sillins als Wotan, Anne Mson als Fricks en Wernet van Mechelen als Alberich. Het wordt geen *Ring* om op de plaat te zetten, maar het is wel theater.